

استقامت از هود لجاجت از قوم

لَقَدْ كَانَ فِي قَصَصِهِمْ عِبْرَةٌ لِأُولِي الْأَلْبَابِ
در سرگذشت آنها درس عبرتی برای
صاحبان اندیشه بود

در شماره گذشته به مشخصات جغرافیایی و
جسمانی قوم عاد و دیدگاه مفسران و مورخان نسبت به
آنها و اینکه آنها چه کسانی و چه کاره بودند، اجمالاً اشاره
شد و اینک درباره چگونگی دعوت حضرت هود و لجاجت
قومش مطالبی تقدیم می‌گردد.

حضرت هود پس از حضرت نوح، اولین پیامبری است که خداوند متعال در
قرآن مجید از او یاد کرده و از زحمات و قیام آن حضرت برای دعوت به حق و
ایستادگی در برابر کفر و شرک قدردانی کرده، و داستان حضرت نوح را با بیان
داستان حضرت هود ادامه داده و فرموده است:

«وإلى عادِ إخوانهم هوداً...» (ما) به سوی (قوم) عاد، برادرشان «هود» را

فرستادیم...»^(۱).

قوم عاد که سالهای سال با عمرهای طولانی و نعمتهای فراوان الهی، و پیکرهایی ستبر و نیرومند همچنان در ناز و نعمت زندگی می‌کردند، در اثر غفلت از اینکه اینهمه نعمت از کیست، بتهای بی‌جان و بی‌خاصیت را می‌پرستیدند. خداوند متعال حضرت هود را برای هدایت آنان مبعوث کرد تا بلکه آنان پی به آفریننده بی‌همتای جهان و جهانیان ببرند و به راه راست رهنمون شوند.

دعوت به حق، پیوسته در یک مسیر حرکت می‌کنند و به شهادت تاریخ

حضرت هود پس از حضرت نوح، اولین پیامبری است که خداوند متعال در قرآن مجید از او یاد کرده و از زحمات و قیام آن حضرت برای دعوت به حق و ایستادگی در برابر کفر و شرک قلدردانی کرده، و داستان حضرت نوح را با بیان داستان حضرت هود ادامه داده است.

بشریت، همیشه و در همه حال، با اخلاق نیکو با امتهای خود برخورد کرده‌اند، (گرچه همیشه مورد آزار و اذیت امتهای خود بوده‌اند) زیرا

هدف انبیا یکی و آنهم خداست. و لذا تکذیب یکی از انبیا، تکذیب همه آنان است چنانکه قرآن می‌فرماید: «كذَّبَتْ عاد المرسلين إذ قال لهم اخوهم هود الا تتقون. اننى لكم رسول امين» «قوم عاد (نیز) رسولان (خدا) را تکذیب کردند هنگامی که برادرشان هود گفت: آیا تقوا پیشه نمی‌کنید؟! مسلماً من برای شما پیامبری امین هستم»^(۲).

گرچه آنان تنها هود را تکذیب کردند اما چون دعوت هود ادامه دعوت همه پیامبران بود، در واقع همه انبیا را تکذیب کرده بودند^(۳).

۲. شعراء: ۱۲۳ و ۱۲۴.

۱. هود: ۵۰.

۳. المیزان، ج ۱۵ - تفسیر نمونه، ج ۱۵، ص ۲۹۱، ذیل آیه ۱۲۳ سوره شعراء.

در طول تاریخ، غالباً عده زیادی از مردم در برابر پیامبران ایستاده‌اند و حق را قبول نکرده‌اند اما خداوند متعال پیوسته حامی انبیای خود و پیروان راستین آنان بوده است و نهایتاً پس از اتمام حجت، پاسخ تمرد کافران و مشرکان را داده و خوبان را نجات داده است. چنانکه پس از به زمین نشستن کشتی حضرت نوح برای تسلی خاطر آن حضرت می‌فرماید:

«قِيلَ يَا نُوحُ اهْبِطْ بِسَلَامٍ مِنَّا وَبَرَكَاتٍ عَلَيْكَ وَ عَلٰى أُمَّمٍ مِّمَّنْ مَعَكَ وَ أُمَّمٍ سَنَمْتَعُهُمْ ثُمَّ يَمَسُّهُمْ مِنَّا عَذَابٌ أَلِيمٌ».

«به نوح) گفته شد: «ای نوح! با سلامت و برکاتی از ناحیه ما بر تو و بر تمام امتهایی که با تواند، فرود آی! و امتهایی نیز هستند که ما آنها را از نعمتها بهره‌مند خواهیم ساخت، سپس عذاب دردناکی از سوی ما به آنها می‌رسد(چرا که این نعمتها را کفران می‌کنند)»^(۱).

در شرح حال قوم عاد می‌خوانیم:

قوم عاد هم که یکی از آن اقوام متمرد است، که با داشتن شهرهای آباد و زراعت و باغهای پر درخت و عمرهای طولانی، بتهای ساخته دست خود را ستایش می‌کردند و خدا، حضرت هود را برای هدایت آنان مبعوث کرد و آنان ابا کردند و به هود ایمان نیاوردند و او را اذیت کردند و آسمان به دستور خدا(احتمالاً به درخواست هود) هفت سال از نزول باران دریغ کرد و قحطی شد^(۲).

معلوم می‌شود مشیت خداوندی برای همیشه و همه زمانها می‌باشد و اگر امروز هم بشریت گرفتار قحطی و خشکسالی و طوفان و.... می‌شود، براساس آیه شریفه، در اثر ظلم و ستم و فساد و بی‌عدالتی در جامعه و نافرمانی خود مردم است و آنها پس از اتمام حجت.

۱. هود: ۴۸.

۲. میزان، ج ۱۰، ص ۳۰۶.

کیفیت دعوت حضرت هود

حضرت هود، همانند دیگر انبیا دعوت خود را به دستور خدا به این صورت آغاز کرد:

«ای قوم من! خدا را پرستش کنید چرا که هیچ معبود شایسته‌ای جز او وجود ندارد. شما در اعتقادی که به بتها دارید، در اشتباهید و به خدا افترا می‌بندید. چرا برای بتهای بی‌خاصیت که منشأ هیچ خیر و شری نیستند، در برابر خالق عالم اینهمه ارزش قائل هستید؟ همچنین به آنان متذکر شد که من هیچ‌گونه پاداشی در برابر دعوت شما نمی‌خواهم

معلوم می‌شود مشیت خداوندی برای همیشه و همهٔ زمانها می‌باشد و اگر امروز هم بشریت گرفتار قحطی و خشکسالی و طوفان و... می‌شود، براساس آیهٔ شریفه، در اثر ظلم و ستم و فساد و بی‌عدالتی در جامعه و نافرمانی خود مردم است و آنها پس از اتمام حجت

تا شما به خاطر سنگینی پاداش از پذیرش حق سر باز زنید چرا که پاداش من بر عهدهٔ کسی است که مرا آفریده و از آنجایی که دعوت من به خاطر اوست، پاداش من هم اصولاً باید متوجه او بشود.

اما وقتی آن حضرت می‌بیند گوش آنان به پاداشهای معنوی بدهکار نیست، باز هم در راه خدا از پا نمی‌نشیند و این بار به پاداشهای مادی متوسل می‌شود و

می‌فرماید: اگر از کفر و شرک و بت پرستی خود توبه کنید و دعوت حق را بپذیرید، من از خداوند طلب باران می‌کنم تا باغها و مزارع شما سیراب شود و قدرت شما افزونتر گردد. خدای بزرگ و آفرینندهٔ جهان دعوت آن حضرت را به این شرح بیان می‌کند و می‌فرماید:

«(ما) به سوی (قوم) عاد، برادرشان «هود» را فرستادیم، (به آنها) گفت:

«ای قوم من! خدا را پرستش کنید، که معبودی جز او برای شما نیست، شما فقط تهمت می‌زنید (و بتها را شریک او می‌خوانید)».

«ای قوم من!، من از شما برای این (رسالت)، پاداش نمی‌طلبم، پاداش من، تنها بر کسی است که مرا آفریده است، آیا نمی‌فهمید؟».

«و ای قوم من! از پروردگارتان طلب آمرزش کنید، سپس به سوی او باز گردید، تا (باران) آسمان را پی‌درپی بر شما بفرستد، و نیرویی بر نیرویتان بیفزاید و گنهکارانه، روی (از حق) برنتابید»^(۱).

در آیات ۹ تا ۱۲ سوره نوح هم این مطلب که (اگر به راه راست درآیید، خداوند رحمت و برکات خود را بر شما نازل می‌کند)، آمده است.

استقامت در برابر لجاجت

در برابر آنهمه پند و اندرز و راهنماییهای حضرت هود نسبت به قوم خود، واکنشی که آنها نشان دادند، بی‌شبهت به نسبتهای ناروایی که قوم حضرت نوح به آن حضرت می‌دادند، نبود. چرا که اینها علاوه بر سه جمله: تو دلیل روشنی نیاوردی، ما هرگز با گفته‌های تو دست از دامن بتهای خود بر نمی‌داریم و ما هرگز به تو ایمان نمی‌آوریم، نسبت دیوانگی به آن حضرت دادند و گفتند: مثل اینکه تو دیوانه شده‌ای و علت این دیوانگی این است که خدایان ما به عقل تو آسیب رسانده‌اند. اما هود نبی با اخلاق نیک پیامبری که خوی همه انبیاست، باز هم صبر و

۱. «و الی عادِ اِخاهم هوداً قال یا قوم اعبدوالله ما لکم من الیه غیره ان انتم الّا مفترون. یا قوم لا اسئلكم علیه اجر ان اجرى الیّ الذی فطرنی افلا تعقلون. و یا قوم استغفروا ربکم ثم توبوا الیه یرسل السماء علیکم مدراراً و یزدکم قوّة الی قوّتکم و لا تتولوا مجرمین» (آیات ۵۰ تا ۵۲، سوره هود).

تحمل خود را حفظ کرده و با استقامت بیشتر در برابر لجاجت مضاعف آنان، ایستادگی کرده و اعتقاد راسخ و توکل خود را به خالق بی همتا اعلام داشته و فرمود: اگر نقشه قتل مرا هم بکشید، تردید به خود راه ندهید و هرچه دلتان خواست انجام دهید زیرا من به خدائی توکل کرده‌ام که جان هر جنبه‌ای در دست قدرت اوست، (قدرتی که عادلانه اعمال می‌کند).

بدینوسیله به آنان فهماند که پشتیبان من خداست و کسی که کارش برای خداست و خدا پشتیبان اوست، به هیچ وجه شکست نمی‌خورد و از هیچ چیزی هراس ندارد.

با آنهمه نسبت سفاقت و جنون و ترساندن آن حضرت از خدایان دروغین خود، او همچنان مانند کوه در برابر آنان ایستادگی کرده و توانست حدود چهار هزار نفر را هدایت کرده و به آئین حق رهنمون شود^(۱). اما دیگران بر لجاجت خود باقی مانده و به عذاب الهی گرفتار آمدند که انشاءالله ادامه مطلب در شماره آینده.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

۱. تفسیر نمونه، ج ۹، ص ۱۴۷.